

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський університет імені Бориса Грінченка**

**Інструкція
з охорони праці № 78
з електробезпеки для I групи**

Київ – 2019

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський університет імені Бориса Грінченка**

Затверджено
Наказ Ректора Київського
університету імені Бориса Грінченка
«26» 12 2019 р. № 896

**Інструкція з охорони праці № 78
з електробезпеки для I групи**

I. Загальні положення.

1.1. Дія інструкції поширюється на всі структурні підрозділи Київського університету імені Бориса Грінченка.

1.2. Інструктаж з електробезпеки для I групи має проводити особа, відповідальна за електрогосподарство, або особа зі складу електротехнічних працівників з III групою чи керівний персонал з IV групою.

1.3. Мінімальний стаж роботи з електроустановками і видача посвідчення працівникам з I групою не вимагаються.

1.4. Для одержання I групи, незалежно від посади і фаху, необхідно пройти інструктаж за цією інструкцією з оформленням у Журналі реєстрації інструктажів з охорони праці.

II. Дія електричного струму на людину.

2.1. Електричний струм небезпечний тим, що його дія на організм людини може викликати порушення серцевої діяльності, зупинку дихання, шоковий стан, опіки, а нерідко й смерть. Внаслідок цього користування електричним струмом вимагає особливої уваги та обережності від людини.

2.2. Ураження електричним струмом суттєво відрізняється від інших травм. При ураженні електричним струмом розрізняють: електричні удари, коли струмом уражається весь організм; електротравми, коли отримують місцеві зовнішні та внутрішні ураження тіла – опіки.

2.2.1. При електричному ударі, коли струм проходить крізь тіло людини, у більшості випадків спочатку порушується дихання, а серце продовжує працювати з порушенням свого ритму, після чого може статися його зупинка, а потім і смерть.

2.2.2. Електричні опіки тіла можуть бути отримані як при проходженні електричного струму через тіло людини, так і від іскор вольтової дуги при різноманітних умовах короткого замикання, наприклад, при зміні електрозапобіжників, при випадковому замиканні різних електричних фаз металевими предметами або несправної ізоляції живлячих проводів тощо. При цьому опік може проявитись почервонінням шкіри та утворенням на ній пухирів, а іноді може викликати глибоке порушення тканин, навіть обвуглення кісток.

III. Заходи проти ураження електричним струмом.

3.1. Аби уникнути ураження електричним струмом при користуванні побутовими та промисловими електроприладами (далі — електроспоживачі) на виробництві (холодильники, телевізори, комп'ютери, обігрівачі, кондиціонери, праски, електропідігрівачі води тощо), слід дотримуватись певних правил:

- користуватись електроспоживачами, дроти живлення яких, як правило, мають триполюсну вилку з випереджальним включенням заземлюючого (зануляючого) дроту;
- не вмикати в електромережу електроспоживачі, шнури живлення яких мають пошкоджену ізоляцію;
- не вмикати в електромережу електроспоживачі, які мають пошкодження або ненадійно з'єднані з електрошнуром живлення, вилками, розетками та подовжувачами;
- не вмикати електроспоживачі в розетку, які не мають захисних направляючих вилку, кришок;
- не користуватись пошкодженими розетками, відгалужувальними, з'єднувальними коробками, вимикачами та іншою електроарматурою, а також електролампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;
- не користуватися саморобними подовжувачами, які не відповідають вимогам ПУЕ, що висуваються до переносних електропроводок;
- не застосовувати для опалення приміщень нестандартного (саморобного) електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;
- при користуванні електроспоживачами, які мають окремий, самостійний провід заземлення, перед включенням його в електромережу

перевірити наявність та надійність приєднаного заземлюючого дроту до відповідних клем;

– по можливості уникати торкання до металевих частин електроспоживачів, увімкнених у електромережу;

– не торкатися руками до обірваних та оголених проводів електромережі, електроспоживачів;

– не замінювати самостійно зіпсовані електрозапобіжники, електролампи, не проводити ремонт електроспоживачів, електромережі;

– при прибиранні пилу з електроспоживачів, митті холодильників, підлоги їх слід обов'язково відключати від електромережі;

– не залишати без догляду працюючі електроспоживачі;

– після закінчення робочого дня вимкнути вимикання електроспоживача та від'єднати провід живлення від розетки електромережі, при цьому слід пам'ятати, що, від'єднуючи вилку електроспоживача від розетки, її слід тримати за корпус, а не смикати за провід живлення, бо можна висмикнути один з проводів і потрапити під дію електричного струму.

IV. Електрозахисні засоби.

4.1. Під час обслуговування електроспоживачів повинні застосовуватись засоби захисту від ураження електричним струмом.

4.2. Електрозахисні засоби поділяються на основні і додаткові.

4.2.1. Основні електрозахисні засоби для роботи в електроустановках напругою до 1000 В включно: ізолювальні штанги, ізолювальні кліщі, електровимірвальні кліщі, покажчики напруги, діелектричні рукавички, інструмент з ізолювальним покриттям.

4.2.2. Додаткові електрозахисні засоби для роботи в електроустановках напругою до 1000 В включно: діелектричне взуття, діелектричні килими, ізолювальні підставки, ізолювальні накладки, ізолювальні ковпаки, сигналізатори напруги, захисні огороження (щити, ширми), переносні заземлення, плакати і знаки безпеки.

V. Перша допомога при ураженні електричним струмом.

5.1. Дотик до струмопровідних частин, які знаходяться під напругою, викликає у більшості випадків мимовільне судомне скорочення м'язів, внаслідок чого потерпілий сам не може звільнитися від дії електричного струму.

Якщо потерпілий залишається в контактi із струмопровiдними частинами, необхідно перш за все швидко звiльнити його вiд дiї електричного струму. Першою дiєю повинно бути швидке вiдключення тiєї частини електроустановки, якої торкається потерпiлий. Якщо вiдключити швидко неможливо, необхідно вжити заходiв щодо вiдокремлення потерпiлого вiд струмопровiдних частин, до яких вiн торкається, застосувавши пiдручний iзоляцiйний матерiал. При цьому необхідно пам'ятати, що без вживання належних запобiжних заходiв торкатися до людини, яка знаходиться пiд струмом, небезпечно для життя.

5.2. Заходи першої допомоги залежать вiд того, у якому станi знаходиться потерпiлий пiсля звiльнення його вiд струму:

– якщо потерпiлий притомний, але до цього був непритомним або тривалий час знаходився пiд струмом, йому необхідно забезпечити повний спокiй до появи лiкаря або термiново доправити у лiкарню;

– у разi вiдсутностi свiдомостi, але збереженнi дихання потерпiлого потрiбно покласти зручно, по можливостi рiвно, розпустити i розстiбнути одяг, створити приплив свiжого повiтря, дати нюхати нашатирний спирт, збризкувати потерпiлого водою, розтирати i зiгрiвати його тiло до появи лiкаря;

– якщо потерпiлий не дихає або дихає надто погано (рiдко, судомно, зi схлипуванням) та дихання поступово погiршується, необхідно до появи лiкаря робити штучне дихання.

– у жодному разi не слiд закопувати потерпiлого у землю, оскiльки це не тiльки не корисно, але й шкiдливо.

5.2.1. Штучне дихання (ШД).

Найефективнiшим способом штучного дихання є дихання «з легень в легенi», яке проводиться «з рота в рот» або «з рота в нiс». Для цього вiдводять голову потерпiлого максимально назад i пальцями затискають нiс (або губи). Роблять глибокий вдих, притискають свої губи до губ потерпiлого i швидко роблять глибокий видих йому в рот. Вдування повторюють кiлька разiв з частотою 12–20 разiв на хвилину.

З гiгiєничною метою рекомендується рот потерпiлого прикрити шматком тонкої тканини (носовик, бинт тощо).

Якщо пошкоджене обличчя i проводити штучне дихання «з легень у легенi» неможливо, треба застосовувати метод стиснення i розширення грудної клiтини шляхом складання i притискання рук потерпiлого до грудної клiтки з iх наступним розведенням у боки.

5.2.2. Зовнiшнiй масаж серця.

Зовнiшнiй масаж серця здiйснюється у разi його зупинення. При цьому робиться його ритмiчне стискання мiж грудиною та хребтом. На нижню

частину грудини кладуть внутрішньою стороною зап'ястя одну руку, на яку з силою натискають (з частотою 1 раз на секунду) покладеною зверху другою рукою. Сила натискання має бути такою, щоб грудина вдавлювалась на глибину 4-5 см.

Масаж серця доцільно проводити паралельно зі штучним диханням, для чого після двох-трьох штучних вдихів роблять 4-6 натискань на грудну клітку.

При правильному масажі серця під час натискання на грудину відчуватиметься легкий поштовх сонної артерії і протягом кількох секунд звуться зіниці, а також порожевіють шкіра обличчя і губи, з'явиться самостійне дихання.

5.4. Не слід втрачати пильності і забувати про можливість зупинення серця або дихання.

Під час надання першої допомоги треба бути готовим до раптового другого приступу. Щоб його не пропустити, потрібно стежити за зіницями, кольором шкіри і диханням, регулярно перевіряти частоту і ритмічність пульсу.

Провідний фахівець
(інженер-електрик)

Фарина С.П.

Погоджено:

Інженер з протипожежної
безпеки та охорони праці

Коваль С.П.

Провідний фахівець
(юрисконсульт)

Місaiлов О.В.